

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

Szociológia és Kommunikációtudomány
Doktori Iskola

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Szabó Lilla Petronella

It's nothing personal?

**A linguistic account of the personalization of American political
communication**

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezető:

Benczes Réka, DSc

Egyetemi tanár

Budapest
2022

Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszék

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Szabó Lilla Petronella

It's nothing personal?

A linguistic account of the personalization of American political communication

Témavezető:

Réka Benczes, DSc

Egyetemi tanár

Budapest
2022

© Szabó Lilla Petronella

Tartalomjegyzék

I.	Kutatási előzmények és a téma indoklása	2
II.	A felhasznált módszerek	6
III.	Az értekezés eredményei	12
IV.	Főbb hivatkozások	15
V.	A témakörrel kapcsolatos saját publikációk	17

I. Kutatási előzmények és a téma indoklása

A politikai kommunikáció egyre perszonalizálódik. A politika perszonalizációját példázza, hogy a politikusok napjainkban gyakran osztják meg a gondolataikat vagy akár személyes életüket például showműsorokban, vagy a közösségi médiában. A választók tehát ki vannak téve az egyes politikusok által megosztott tartalmaknak, amelyek nem csupán szakemberként, hanem „hétköznapi emberként” ábrázolják a politika szereplőit (Langer, 2007, p. 373). Ezzel egy időben a politikai kollektívák (például pártok) háttérbe szorulnak.

Mit értünk pontosan a politika perszonalizáció fogalmán? Egyfelől, a politika perszonalizálódásának arra a tendenciára utal, amely szerint az egyéni politikusok egyre inkább előtérbe kerülnek a pártok vagy más politikai kollektívák (például kormányok) kárára (Karvonen, 2010; Rahat & Kenig, 2018; Rahat & Sheaffer, 2007). Másfelől a perszonalizált politikát gyakran definiálják a “privát személyiség politizálódásaként” (Holtz-Bacha et al., 2014, p. 156), amely azt jelenti, hogy bizonyos politikusok hajlandóak megosztani a magánéletük részleteit. Ez jelentheti a családi képek megosztását a közösségi médián, vagy a gyermekkori anekdoták ismertetését a kampánybeszédekben.

A dolgozat a politikai perszonalizációt olyan folyamatként értelmezi, amely által a politikus személye előtérbe kerül a kollektíva (például politikai párt) helyett. A definíció szerint a politikus személyébe értendő a politikus mint egyén értelmezése, beleértve az életének szakmai és magánjellegű vonatkozásait is. A politikai perszonalizáció nem tekinthető „abszolút fogalomnak” (tehát a politika nem lehet perszonalizált vagy nem perszonalizált), hanem „relatív fogalom,” tehát a perszonalizációnak különböző fokozatai vannak (Unger, 1971).

Miért szükséges a politikai perszonalizáció tanulmányozása? Felmerülhet a kérdés, hogy a politikai perszonalizációnak van-e a való életben megragadható következménye, vagy csupán a politikai kommunikáció változását érinti.

A demokratikus kormányzás vonatkozásában McAllister (2007, p. 584) megjegyezte, hogy a perszonalizáció által a vezetőknek nagyobb autonómiája van a törvényhozásban, mivel a választóktól ered az erre való jogosultságuk, nem pedig a politikai pártoktól. Azonban ez a jog – amely a választók politikusok iránti szimpátiáján alapul – nehezzé teheti a politikusok felelősségre vonását, tehát veszélyeztetheti a demokráciát (Pedersen & Rahat, 2019).

A politikai perszonalizáció azon potenciálja, hogy előtérbe helyezi a politikusok magánéletét és személyes jellemvonásait, negatív hatású lehet Rahat és Kenig (2018, pp. 209–210) értelmezésében. Érvelésük szerint, ha a politikusok magánéletének intim részletei és személyes (azaz nem politikai) vonatkozása kerül előtérbe, akkor a figyelem már nem a politikailag releváns ügyekre terelődik. Mindazonáltal, mivel a politikai intézmények háttérbe szorultak, a politikusok iránti növekvő érdeklődés a választókat politikai részvételre sarkallhatja (Mazzoleni, 2000). A perszonalizációnak ezen aspektusát olyan kísérletek is alátámasztották, amelyek szerint a perszonalizáció nagyobb mértékű politikai érdeklődést váltott ki a választókból (Kruikemeier et al., 2013). Tehát a perszonalizáció azon lehetősége, hogy több választót tegyen érdekeltté a politikában (akár olyanokat is, akiket egyébként nem foglalkoztatna a politika) egy általánosságban pozitív hozzájárulás a jelenségnek (Rahat & Kenig, 2018).

A politikai perszonalizáció kutatásának a fogalom definícióján túl arra a kérdésre is választ kell adnia, hogy miképpen kutatható a jelenség; pontosabban, hogy milyen indikátorai vannak a politikai perszonalizációnak. A szakirodalomban számos megoldást találunk erre a kérdésre, az egyéni törvényjavaslatok benyújtásától az izraeli parlamentben (Rahat & Sheaffer, 2007), a politikusok magánemberként vagy szakemberként való médiareprezentációján keresztül (Holtz-Bacha et al., 2014; Langer, 2007, 2010), a politikusok érzelmeinek explicit kifejezésig (Metz et al., 2020) számos tényezőt vizsgáltak a kutatók, mint a politikai perszonalizáció megtestesülését. A széles skálán mozgó kutatások egymásnak ellentmondó eredményekre vezettek: míg a politika néhány aspektusa, mint a politikai pártok hanyatlása megerősíti a fogalom létjogosultságát a nyugati democráciákban (Karvonen, 2010; Rahat & Kenig, 2018), más indikátorok, mint a pártvezetők megnövekedett befolyása a választási eredmények vonatkozásában már vegyes eredményeket hozott (Karvonen, 2010).

A politikai perszonalizáció változatos értelmezéseit figyelembe véve a jelen dolgozatnak kettős célja van. Egyfelől a politikai perszonalizáció vizsgálatához nyelvészeti szempontokat érvényesítve kíván hozzájárulni. Ennek elérése érdekében az amerikai elnökválasztások során elhangzott elnökjelölést elfogadó beszédek elemzi az 1932-es és 2020-as választások között. A dolgozat másik vonatkozása, hogy felfedi a nyelv jelentéskonstruáló szerepét a politikai beszédeken belül.

A politikai perszonalizáció felfedése érdekében a kutatás a személydeixisre fókuszál, ezen belül pedig az egyes szám első személyű (1PS *I*) és többes szám első személyű (1PP *we*)

névmásokra, amelyek a személydeixis prototipikus indikátorai (Tátrai, 2010, 2011, 2017). Miért éppen a személyes névmások kerülnek vizsgálat alá? A politikai perszonalizáció azt feltételezi, hogy míg a pártok súlya csökkent, az egyéni politikusok jelentősége nőtt a politikai folyamatban. Rahat és Kenig (2018) szerint ezen tendenciának következménye van arra nézve, hogy hogyan ábrázolják a politikusok saját magukat és a pártjukat, azaz egyre inkább fókuszálnak saját magukra (*I* „én”), mint a pártjukra (*we* „mi”). Következésképp, feltételezhető egy olyan időpillanat, amikor az IPS utalások száma nagyobb, mint a IPP utalások száma. Ezek lapján a következő hipotézisek fogalmazhatók meg:

- H1: Az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben növekedett az IPS (*I*) utalások száma 1932 és 2020 között.
- H2: Az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben csökkent a IPP (*we*) utalások száma 1932 és 2020 között.
- H3: Egy időpillanatban az IPS (*I*) használata magasabb arányú volt, mint az IPP (*we*) az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben 1932 és 2020 között.

Azonban az IPP névmás több jelentést is felvehet a politikai kommunikációban: amikor a politikusok a „mi” személyes névmást használják, több csoportra utalhatnak (Jobst, 2007, 2010; Maitland & Wilson, 1987; Wilson, 1990). Urban (1987) például a T/1 hat különböző használati módját azonosította Caspar Weinberger, az Amerikai Egyesült Államok egykori védelmi miniszterének „U.S. Defense Strategy” című, a *Foreign Affairs* magazinban 1986-ban megjelent cikkében. A T/1 a szövegben utalt a cikk megjelenésekor inkumbens Reagan elnökre és Weinbergerre („Reagan elnök és én”), a Védelmi Minisztériumra („mi, a Védelmi Minisztérium”), a Reagan-adminisztrációra („mi, az adminisztráció”), az Egyesült Államok akkori kormányára („mi, az Egyesült Államok kormánya”), magára az Amerikai Egyesült Államokra („mi, az Amerikai Egyesült Államok”), illetve az Egyesült Államokra és a Szovjetunióra („mi, az Egyesült Államok és a Szovjetunió”). A jelen kutatás különbséget tesz a IPP *we* különböző kategóriái között. A szakirodalom alapján (Beard, 2000; Fetzer & Bull, 2008; Íñigo-Mora, 2004; Szabó, 2020, 2021; Maitland & Wilson, 1987; Wilson, 1990; Zupnik, 1994), három fő kategóriát különböztet meg: a családra vonatkozó *weFamily*, a politikai csoportokra utaló *weParty*, és az egész nemzetet magába foglaló *weNation* kategóriákat. A politikai perszonalizáció azon tulajdonságait figyelembe véve, hogy előtérbe helyezi az egyént és háttérbe szorítja a kollektívát, illetve a „humanizálja” a politikusokat (cf. Langer, 2007, 2010), a következő hipotézisek fogalmazhatók meg:

- H4: A *weFamily* használatában növekedés mutatkozott az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben 1932 és 2020 között.
- H5: A *weParty* használatában csökkenés mutatkozott az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben 1932 és 2020 között.

Végezetül azt feltételezem, hogy ahelyett, hogy a politikusok a saját pártjukkal azonosulnának, a pártokon átívelve inkább az egész nemzetet szólítják meg: következésképp a *weNation* utalások számának növekedése várható.

- H6: A *weNation* használatában növekedés mutatkozott az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben 1932 és 2020 között.

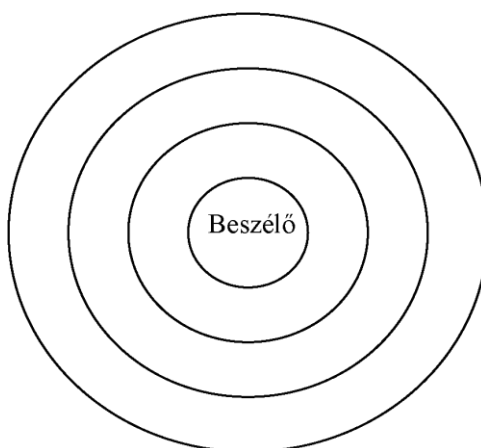
Összegzésül, a dolgozat várakozása a személyes névmások alakulását illetően, hogy az 1PS utalások nőttek, míg összességében az 1PP utalások csökkentek. Az 1PP használatát illetően a pártok említésének csökkenését (*weParty*), míg a családra (*weFamily*) és nemzetre való utalások (*weNation*) növekedését várhatjuk.

A kutatás a politikai perszonalizáció korpuszalapú vizsgálatára vállalkozik. A személyes névmásokat kvalitatív és kvantitatív szempontból is vizsgálja. A dolgozat módszertana kvalitatív, mivel az első személyű névmásokat az adott szövegben értelmezi és meghatározza mely névmási kategóriába (*weFamily*, *weParty*, *weNation*) tartoznak. Az adatokra épülő elemzés felfedi, hogy van-e növekvő perszonalizációs tendencia az amerikai elnökjelölést elfogadó beszédekben azáltal, hogy a kialakított kategóriák előfordulásának arányára is kitér.

II. A felhasznált módszerek

A jelen kutatás a deixist „tapasztalati nézőpontból” vizsgálja (Marmaridou, 2000). A deixis konceptualizációja a „rámutatás” idealizált kognitív modell (IKM) alapján fogható fel, amely a rámutatást, mint fizikai cselekedet és a nyelvi (szimbolikus) rámutatás közötti megfelelésen alapul (Marmaridou, 2000). Az IKM (tapasztalataink strukturált rendszere) különböző rendező elvektől függenek, ideértve a képi sémákat, a metaforikus megfeleléseket és a metonimikus megfeleléseket (Lakoff, 1987, p. 68). Ahhoz, hogy a személydeixis a perszonalizáció szempontjából értelmezhető legyen, a képi sémák és a metaforák vizsgálata szükséges (Marmaridou, 2000).

Marmaridou (2000) szerint a CENTRUM-PERIFÉRIA képi séma strukturálja a deixis IKM-et, olyan módon, hogy a CENTRUM (a legfontosabb elem, amelytől a PERIFÉRIA függ) a beszélőnek felel meg, míg a PERIFÉRIA azon elemekre vonatkozik, amelyekre a beszélő rámutat (ezek a centrumhoz/beszélőhöz viszonyíthatók). Levinson (1983, p. 64) a beszélőtől való távolságot koncentrikus körök segítségével ábrázolta:

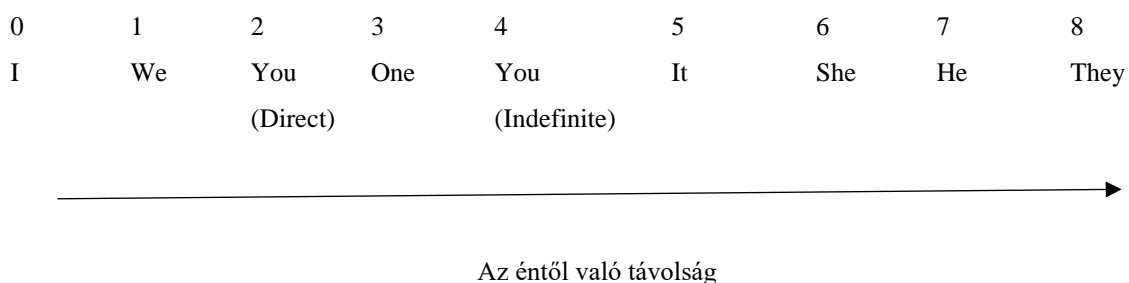
1. ábra A beszélőhöz viszonyított távolság deiktikus értelmezése, Levinson (1983, p. 64.) alapján.

Az 1. ábra alapján látható, hogy a beszélőhöz viszonyítva eltérő távolságokat határozhatunk meg. Beszélőként olyan entitásokra mutathatunk rá, amelyek viszonylag közel vannak hozzánk (például „ez a toll”) vagy olyanokra, amelyek viszonylag távol vannak tőlünk (például „az a toll”).

A deiktikus sémát nem csak az emberek testesült tapasztalata strukturálja, hanem metaforikus megfelelések is (Marmaridou, 2000). A metaforikus megfelelés, amely a deixis IKM-en belül található meg a fizikai teret és a társadalmi teret köti össze. A fizikai tér és a társas tér megfeleltetése azt jelenti, hogy a társas távolságot a fizikai távolság segítségével konceptualizáljuk az INTIMITÁS KÖZELSÉG / TÁRSAS TÁVOLSÁG FIZIKAI TÁVOLSÁG fogalmi metaforákra alapozva. Tehát a társas deixist a térdeixis fogalmain keresztül értelmezhető. A TÁRSAS TÁVOLSÁG konceptualizációja mint FIZIKAI TÁVOLSÁG azt is jelenti, hogy a beszélők között társadalmi különbség van, amely lefordítható a közöttük lévő fizikai távolságra, azaz a „társas szolidaritást térbeli távolságként értelmezzük” (Marmaridou, 2000, o. 101; saját fordítás, SzLP).

Tehát a tapasztalaton alapuló értelmezés szerint lehetséges a személydeixist a térbeli távolság segítségével konceptualizálni. Ezek alapján a dolgozat feltevése, hogy a személyes névmások is konceptualizálhatók a térbeli viszonyok alapján. Ezen állítást Rees (1983, idézi Jobst, 2007, 2010; Maitland & Wilson, 1987; Wilson, 1990) modelljére alapozva tehetjük meg, amely azt mutatja meg, hogy a beszélő miképpen tudja egy adott ügytől vagy más egyénektől eltávolítani magát a különböző névmások használatával. A Rees (1983) által megalkotott lineáris modellt Maitland és Wilson (1987, p. 498) idézése alapján a 2. ábra mutatja be.

2.ábra Az éntől való távolság ábrázolása személyes névmásokon keresztül Rees (1983, idézi Maitland & Wilson, 1987, p. 498) modellje alapján.

A 2. ábrán látható skála mögött meghúzódó alapelv szerint a beszélők választják ki, mely személyes névmást használják az üzenetükben; ehhez az egyes szám első személyű *I* (én; a deiktikus centrum) szolgáltatja a referenciapontot és ehhez képest mozdulhatnak el távolabbra a szubjektív *I*-től (éntől) (Wilson, 1990, p. 58). A 2. ábrát Rees általános érvényűnek fogta fel, amely az összes beszélőre alkalmazható (Wilson, 1990, p. 58). Példaként említhető Walter F.

Mondale demokrata elnökjelölt 1984-es beszéde, amelyben a Demokrata Pártot és a Republikánus Pártot a következő módon hasonlította össze:

- (1) “I do not envy the drowsy harmony of the Republican Party. *They* squelch debate; *we* welcome it. *They* deny differences; *we* bridge them. *They* are uniform; *we* are united. *They* are a portrait of privilege; *we* are a mirror of America.” (Mondale, 1984)¹²
„Nem irigylem a Republikánus Párt tétlen harmóniáját. Ők eltapossák a vitát, mi üdvözöljük. Ők elutasítják a különbségeket, mi áthidaljuk őket. Ők egyformák, mi egyesültek vagyunk. Ők a privilégium képmásai, mi Amerika tükré vagyunk.”
(saját fordítás, SzLP)

Az első példa bemutatja, Mondale miképp pozicionálja magát a Demokrata Párt tagjaként azáltal, hogy az (ábrán 1-es ponttal jelölt) *we* („mi”) névmással utal rá, amely viszonylag közel helyezkedik el a deiktikus középponthoz (a 0-val jelölt *I*-hoz [„én”]). Ez ellentétben áll a legtávolabbi (8-assal jelölt) *they* („ők”) névmástól, amely ebben az esetben a Republikánus Pártra utal. A *they* („ők”) tehát Rees (1983, idézi Maitland & Wilson, 1987) modelljének másik végpontját jelöli.

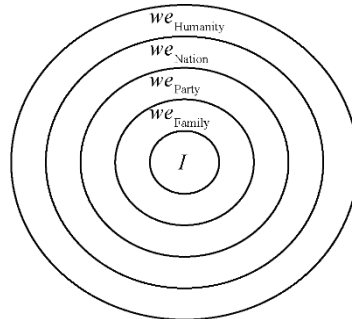
A szakirodalom alapján (Beard, 2000; Urban, 1986; Proctor & Su, 2011; Szabó, 2020, 2021) a dolgozat négy elemzési egységet határozott meg: *we*_{Family}, *we*_{Party}, *we*_{Nation}, and *we*_{Humanity}. A legintimebb kategóriának a *we*_{Family} („mi, mint család”) tekinthető, abban az értelemben, hogy olyan személyekre utal, akik a beszélőhöz a legközelebb állnak. A kategória általában a jelölt házastársát vagy családját fedi le. A *we*_{Party} („mi, mint párt) azokat csoportokat fedi le, amelyeknek a jelölt a tagja, ideértve a pártját és (amennyiben releváns) a kormányt, amelyet alakított. A *we*_{Nation} (mi, mint nemzet) az 1PP inkluzív pragmatikai definíciójával cseng egybe, mivel tartalmazza a beszélőt (politikus), címzettet (választók) és másokat, akik nem választók (Laczkó & Tátrai, 2015; Tátrai, 2010, 2017). A *we*_{Humanity} (mi, mint emberiség) kategória található a legmesszebb a deiktikus középponttól (a beszélőtől) ebben a tipológiában. Következésképp, a *we*_{Humanity} azokat az utalásokat tartalmazza, amelyekbe a beszélő és az egész emberiség tartozik.

---

¹ Mondale, W. F. (1984). Address Accepting the Presidential Nomination at the Democratic National Convention in San Francisco. <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-accepting-the-presidential-nomination-the-democratic-national-convention-san> Accessed: 16 February 2022.

² Az összes kiemelés saját kiemelés, hacsak másképp nem jelöltem.

A 3. ábra jeleníti meg a we („mi”) különböző kategóriáit a beszélőhöz viszonyítva. A 3. ábra alapjául a személyes névmások relatív távolságát ábrázoló 1. ábra szolgál.

3.ábra Az első személyű személyes névmások deiktikus középponthez viszonyított távolsága.

A 3. ábra az első személyű névmási kategóriák képi sémákra épülő reprezentációját mutatja be. A 3. ábrán látható radiális modell előnye szemben a lineáris modellel, hogy érzékelteti a CENTRUM-PERIFÉRIA képi sémát: bemutatja, hogy a beszélő (*I*) áll a középpontban és hogy az 1PP kategóriákat (*weFamily*, *weParty*, *weNation*, és *weHumanity*) a beszélőhöz (a deiktikus középponthez) viszonyítva határozhatjuk meg. A 3. ábrán megjelenő kategóriák nem jelentenek inkluzivitást abban az értelemben, hogy például a politikusok családtagjai nem feltétlenül a politikai pártok tagjai. A koncentrikus körök csupán a beszélőhöz (azaz a jelölthöz) viszonyított távolságra utalnak.

Korábbi kutatások az 1PS névmást a közvetlen és személyes felelősségvállalás indikátorának tekintették (Beard, 2000; Urban, 1986; Wilson, 1990). Továbbá a beszélő perspektívájából az 1PS *I*, a beszélő „énje” azon megnyilatkozásnak tekinthető, amely a legközelebb áll magához a beszélőhöz. Az 1PS utalások az alább felsorolt lépések szerint kerültek azonosításra a korpuszban.

1. Az egész elnökjelölést elfogadó beszéd elolvasása (vö. Proctor & Su, 2011).
2. Mindegyik elnökjelölést elfogadó beszéd egyenként feltöltésre került az AntConc korpuszelemző szoftverbe (Anthony, 2020), amely segítségével kiszűrtem a 1PS *I* tokeneket (vö. Proctor & Su, 2011).
3. A korpusznyelvészeti konvencióknak megfelelően a találatokat 1000 szóra normalizáltam (Gries, 2010).

A jelen kutatásban az 1PS utalások azonosításának segítségével megállapítható, hogy a politikusok az idő előrehaladtával többször utaltak-e saját magukra a vizsgált 1932-es és 2020-as periódusban. A politikai perszonalizáció definíciójának megfelelően, a várakozásom szerint a politikusok önmagukra való utalása növekedett.

Az 1PS elemzését az 1PP névmások követték. Az 1PP névmások esetében a fentebb említett négy kategóriába soroltam a találatokat: *weFamily*, *weParty*, *weNation*, és *weHumanity*. A következő lépéseket követtem a 1PP tokenek besorolásához:

1. Az egész elnökjelölést elfogadó beszéd elolvasása (vö. Proctor & Su, 2011).
2. Mindegyik elnökjelölést elfogadó beszéd egyenként feltöltésre került az AntConc korpuszelemző szoftverbe (Anthony, 2020), amely segítségével kiszűrtem a 1PP *we* tokeneket (vö. Proctor & Su, 2011).
3. Mindegyik beszéd számára külön Microsoft Excel dokumentumot hoztam létre és listáztam minden mondatot, amely az 1PP *we*-t tartalmazta.
4. A listázott mondatokat a *weFamily*, *weParty*, *weNation*, és *weHumanity* kategóriákba soroltam. Az alábbiak szerint döntöttem el, hogy az adott találat mely csoportba sorolandó:
  - 4.1. Elsőként ellenőriztem, hogy az adott mondatban található-e anafora, amely alapján kategorizálható a találat (vö. Bazzanella, 2002; Jobst, 2007, 2010).
  - 4.2. Amennyiben az anafora alapján nem volt megállapítható a kategória, a mondat tágabb kontextusát vizsgáltam meg és azonosítottam a legközelebbi anaforát..
    - 4.2.1. Ha a talált 1PP kompatibilis volt a legközelebbi (nem névmási) alannyal, akkor az 1PP-t koreferenciaként értelmeztem.
    - 4.2.2. Ha az 1PP nem volt kompatibilis a legközelebbi (nem névmási) alannyal, akkor a tágabb kontextus alapján határoztam meg a kategóriáját” (Bazzanella, 2002, p. 248).
5. A korpusznyelvészeti konvencióknak megfelelően a találatokat 1000 szóra normalizáltam (Gries, 2010).

Például Nixon 1968-as beszédében nem volt lehetséges a tágabb kontextus ismeretének hiányában kategorizálni az 1PP *we*-t:

- (2) “As *we* look at America, *we* see cities enveloped in smoke and flame.” (Nixon, 1968)³
„Amint (mi) végig nézünk Amerikán, (mi) városokat látunk, amelyeket beburkol a füst és a lángok.” (saját fordítás, SzLP)

---

³ Nixon, R. (1968). Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Miami Beach, Florida. <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-accepting-the-presidential-nomination-the-republican-national-convention-miami> Accessed: 16 February 2022.

A mondat esetében nem állapítható meg, hogy kikre utal a két 1PP névmás csupán önmagából a mondatból, tehát a négy elemzési kategória bármelyikébe tartozhatnak. Azonban a tágabb kontextus lehetővé teszi, hogy megjelöljük a *we*_{Nation} kategóriát.

- (3) “For a few moments, let us look at America, let us listen to America to find the answer to that question. As *we* look at America, *we* see cities enveloped in smoke and flame.” (Nixon, 1968)
„Egy pár pillanatra, nézzünk végig Amerikán, hallgassuk meg Amerikát hogy megtaláljuk a választ arra a kérdésre. „Amint (mi) végig nézünk Amerikán, (mi) városokat látunk, amelyeket beburkol a füst és a lángok.” (saját fordítás, SzLP)

A kontextusból kiderül, hogy Nixon a közönséget szólította meg, és arra invitálta őket, hogy „nézzenek végig Amerikán”. A közönséget a dolgozat nem csak azon személyekből álló csoportként fogja fel, akik személyesen részt vettek a beszéden, hanem azokat is ide sorolja, akik a médián keresztül követték azt, az ilyen jellegű találatokat a *we*_{Nation} kategóriába soroltam.

III. Az értekezés eredményei

Az eredményeket az alábbi pontok tárgyalják:

- 1) Az 1PS I előfordulásának száma növekedett 1932 és 2020 között, amely megerősíti az első hipotézist (H1).
- 2) Az 1PP utalások száma nem csökkent 1932 és 2020 között, amely cáfolja a második hipotézist (H2).
- 3) Az 1PS I előfordulások száma csak a republikánus beszédekben haladta meg 1PP *we* előfordulásának számát. Ugyanez nem mondható el sem a demokrata, sem a két párt összesített eredménye alapján. A harmadik hipotézis (H3) tehát részben nyert megerősítést.
- 4) A *weFamily* kategória elemei növekedést mutattak, azonban nem a várt 1932-es évtől, hanem 1984-től, amely részben erősíti meg a negyedik hipotézist (H4).
- 5) A *weParty* utalások csak részben erősítették meg az ötödik hipotézist (H5), mivel nem mutattak egyértelmű növekedést. Ellenkezőleg, a *weParty* kategória elemei növekedtek 1932-től az 1980-as évek elejéig. Azonban miután a *weParty* utalások elérték a legnagyobb arányú előfordulást 1984-ben, csökkenő tendencia figyelhető meg.
- 6) A *weNation* kategória elemei igazolták a hatodik hipotézist (H6), mivel 1932-től általánosan növekvő tendenciát mutattak.
- 7) A korpuszban elhanyagolható mennyiségű ($n=1$) elemet tartalmazott a *weHumanity* kategória. Feltehetően a beszédek természete az alacsony elemszám oka, mivel azok országos kampányra íródtak.

A dolgozat két esettanulmányt is tartalmaz, mivel a csak adatokra alapuló elemzés nem alkalmas arra, hogy részletesebben értelmezzük az első számú személyes névmásokat és a szerepüket a politikai perszonalizáció vizsgálatát illetően. Az esettanulmányok a demokrata Barack Obama 2008-as és a republikánus Ronald Reagan 1984-es jelölést elfogadó beszédére térnek ki.

Az esettanulmányok eredményei rámutatnak arra hogy a politikai perszonalizáció mikéntjének vizsgálatához részletesebb, kvalitatív elemzésre van szükség. Ezt támasztják alá a privát élet vonatkozásában tett 1PS és 1PP utalások Obama és Reagan beszédében: míg az arányokat tekintve nem volt jelentős különbség a magánéletre tett utalások vonatkozásában Obama és Reagan beszédében, mégis adódtak különbségek. Míg Obama az 1PS és 1PP utalásokat akkor

alkalmazta, amikor a családjáról beszélt, Reagan magára, vagy pedig magára és a feleségére utalt szakmai vonatkozásban (mint elnök és first lady). Bár az esettanulmányok alapján nem vonhatunk le messzemenő következtetéseket, az eredmények alátámasztják a korpuszalapú eredményeket, mivel több perszonalizált példa található Obama 2008-as beszédében, mint Reagan 1984-es beszédében.

Összegezve, a kutatás új eredményekkel szolgál elméleti is módszertani szempontból is. A következő pontok összefoglalják a kutatásban feltárt új eredményeket.

1. Az értekezés nyelvészeti megközelítésből vizsgálja a politikai kommunikáció perszonalizációját. Az első személyű névmások alanyesetét vizsgálja a perszonalizált politikai kommunikáció kontextusában. **Az első személyű utalások elemzési kategóriáinak felállításával (*I*, *weFamily*, *weParty*, *weNation*, *weHumanity*) a dolgozat keretet biztosít a perszonalizált politikai diskurzus további kutatásához** többféle szövegtípus (például a politikai kommunikáció más műfajainak elemzéséhez, ideértve egyéb kampánybeszédeket, beiktatási beszédeket stb.) és több nyelv vizsgálatán keresztül.
2. Az elméleti keret a kognitív nyelvészeti kutatásokból merít, ideértve a képi sémákat és a fogalmi metaforaelméletet. Az értekezés a deixis tapasztalati nézőpontú vizsgálatát követve (amely szerint a deixis alapjául a CENTRUM-PERIFÉRIA képi séma szolgál [Marmaridou, 2000]) a névmási utalásokat térbeli elhelyezkedésük szerint értelmezi az INTIMITÁS KÖZELSÉG / A TÁRSAS TÁVOLSÁG FIZIKAI TÁVOLSÁG fogalmi metaforákon keresztül. Az elemzett első személyű névmási kategóriákat (*I*, *weFamily*, *weParty*, *weNation*, *weHumanity*) névmási távolságot megragadó radiális modellen helyezi el a beszélőhöz viszonyítva. A radiális modell alapjául Rees (1983, idézi Jobst, 2007, 2010; Maitland & Wilson, 1987; Wilson, 1990) lineáris modellje szolgál. **A radiális modell lehetővé teszi a személyes névmások konceptualizációját a beszélőhöz viszonyított metaforikus távolságon keresztül, amellyel névmási viszonyok további korpuszalapú vizsgálatához ad alapot a politikai diskurzusban.**
3. A képi sémák elméletének gyakori kritikája a szociokulturális viszonyok figyelmen kívül hagyása (Kimmel, 2005). A dolgozat az Amerikai Egyesült Államok kulturális és politikai kontextusába ágyazódik és figyelembe veszi azokat a társadalmi változásokat, amelyek a politikai kommunikáció perszonalizációjához vezettek. **Ezáltal a dolgozat**

a CENTRUM-PERIFÉRIA képi sémát (amely az első személyű személyes névmási viszonyok értelmezését szolgálja) az amerikai politikai kommunikáció kontextusában vizsgálja.

IV. Főbb hivatkozások

- Anthony, L. (2020). AntConc (Version 3.5.9) [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University. Available from <https://www.laurenceanthony.net/software>
- Bazzanella, C. (2002). The significance of context in comprehension: The “we case”. *Foundations of Science*, 7(3), 239–254. DOI: [10.1023/A:1019657025835](https://doi.org/10.1023/A:1019657025835)
- Beard, A. (2000). *The language of politics*. Routledge.
- Fetzer, A., & Bull, P. (2008). ‘Well, I answer it by simply inviting you to look at the evidence’: The strategic use of pronouns in political interviews. *Journal of Language and Politics*, 7(2), 271–289. DOI: [10.1075/jlp.7.2.05fet](https://doi.org/10.1075/jlp.7.2.05fet)
- Gries, S. T. (2010). Useful statistics for corpus linguistics. In Sánchez Aquilino & Almela Moisés (Eds.), *A mosaic of corpus linguistics: selected approaches* (pp. 269–291). Peter Lang.
- Holtz-Bacha, C., Langer, A. I., & Merkle, S. (2014). The personalization of politics in comparative perspective: Campaign coverage in Germany and the United Kingdom. *European Journal of Communication*, 29(2), 153–170. DOI: [10.1177/0267323113516727](https://doi.org/10.1177/0267323113516727)
- Íñigo-Mora, I. (2004). On the use of the personal pronoun *we* in communities. *Journal of Language and Politics*, 3(1), 27–52. DOI: [10.1075/jlp.3.1.05ini](https://doi.org/10.1075/jlp.3.1.05ini)
- Jobst, Á. (2007). A *mi* mint a hatalom és a szolidaritás névmása. *Magyar Nyelvőr*, 131(1), 29–47.
- Jobst, Á. (2010). *A nyelv kisajátítása. A második világháború utáni média elemzése szótárral és szövegmutatványokkal*. Tinta Könyvkiadó.
- Johnson, M. (1987). *The body in the mind: The bodily basis of meaning, imagination, and reason*. University of Chicago Press.
- Karvonen, L. (2010). *The personalisation of politics: a study of parliamentary democracies*. ECPR Press.
- Kimmel, M. (2005). Culture regained: Situated and compound image schemas. In B. Hampe (Ed.), *From Perception to Meaning: Image Schemas in Cognitive Linguistics* (pp. 285–312). De Gruyter Mouton. DOI: [10.1515/9783110197532.4.285](https://doi.org/10.1515/9783110197532.4.285)
- Kruikemeier, S., van Noort, G., Vliegthart, R., & de Vreese, C. H. (2013). Getting closer: The effects of personalized and interactive online political communication. *European Journal of Communication*, 28(1), 53–66. DOI: [10.1177/0267323112464837](https://doi.org/10.1177/0267323112464837)
- Laczkó, K., & Tátrai, Sz. (2015). „Évek óta mást se csinálunk.” A többes szám első személyű deiktikus elemek működésének vizsgálatához. In J. Bárh, Cs. Bodó, & Zs. Kocsis (Eds.), *A nyelv dimenziói. Tanulmányok Juhász Dezső tiszteletére*. (pp. 501–514). ELTE BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet.
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire and dangerous things: what categories tell us about the nature of thought*. University of Chicago Press.
- Langer, A. I. (2007). A historical exploration of the personalisation of politics in the print media: The British Prime Ministers (1945–1999). *Parliamentary Affairs*, 60(3), 371–387. DOI: [10.1093/pa/gsm028](https://doi.org/10.1093/pa/gsm028)
- Langer, A. I. (2010). The Politicization of private persona: exceptional leaders or the new rule? The case of the United Kingdom and the Blair Effect. *The International Journal of Press/Politics*, 15(1), 60–76. DOI: [10.1177/1940161209351003](https://doi.org/10.1177/1940161209351003)
- Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge University Press.
- Maitland, K., & Wilson, J. (1987). Pronominal selection and ideological conflict. *Journal of Pragmatics*, 11(4), 495–512. DOI: [10.1016/0378-2166\(87\)90092-0](https://doi.org/10.1016/0378-2166(87)90092-0)
- Marmaridou, S. S. (2000). *Pragmatic meaning and cognition*. John Benjamins Publishing. DOI: [10.1075/pbns.72](https://doi.org/10.1075/pbns.72)

- Mazzoleni, G. (2000). A return to civic and political engagement prompted by personalized political leadership?. *Political Communication*, 17(4), 325–328. DOI: [10.1080/10584600050178915](https://doi.org/10.1080/10584600050178915)
- McAllister, I. (2007). The personalization of politics. In J. D. Russell & H-D. Klingemann (Eds.), *The Oxford handbook of political behavior* (pp. 571–588). Oxford University Press. DOI: [10.1093/oxfordhb/9780199270125.003.0030](https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199270125.003.0030)
- Metz, M., Kruikemeier, S., & Lecheler, S. (2020). Personalization of politics on Facebook: Examining the content and effects of professional, emotional and private self-personalization. *Information, Communication & Society*, 23(10), 1481–1498. DOI: [10.1080/1369118X.2019.1581244](https://doi.org/10.1080/1369118X.2019.1581244)
- Pedersen, H. H., & Rahat, G. (2019). Introduction: Political personalization and personalized politics within and beyond the behavioural arena. *Party Politics*, 27(2), 211–219. DOI: [10.1177/1354068819855712](https://doi.org/10.1177/1354068819855712)
- Proctor, K., Lily, I., & Su, W. (2011). The 1st person plural in political discourse—American politicians in interviews and in a debate. *Journal of Pragmatics*, 43(13), 3251–3266. DOI: [10.1016/j.pragma.2011.06.010](https://doi.org/10.1016/j.pragma.2011.06.010)
- Rahat, G., & Kenig, O. (2018). *From party politics to personalized politics?: Party change and political personalization in democracies*. Oxford University Press. DOI: [10.1093/oso/9780198808008.001.0001](https://doi.org/10.1093/oso/9780198808008.001.0001)
- Rahat, G., & Sheaffer, T. (2007). The personalization (s) of politics: Israel, 1949–2003. *Political Communication*, 24(1), 65–80. DOI: [10.1080/10584600601128739](https://doi.org/10.1080/10584600601128739)
- Tátrai, Sz. (2010). Áttekintés a deixisről (funkcionális kognitív kiindulópontból). *Magyar Nyelvőr*, 134(2), 211–233.
- Tátrai, Sz. (2011). *Bevezetés a pragmatikába: Funkcionális kognitív megközelítés*. Tinta Könyvkiadó.
- Tátrai, Sz. (2017). Pragmatika. In A. Imrényi, N. Kugler, M. Ladányi, A. Markó, Sz. Tátrai, & G. Tolcsvai Nagy (Authors), *Nyelvtan* (pp. 857–1058). Osiris Kiadó.
- Unger, P. (1971). A defense of skepticism. *The Philosophical Review*, 80(2), 198–219. DOI: [10.2307/2184030](https://doi.org/10.2307/2184030)
- Urban, G. (1986). Rhetoric of a war chief. *Working papers and proceedings of the Center for Psychosocial Studies*, 5, 1–21.
- Wilson, J. (1990). *Politically speaking: The pragmatic analysis of political language*. Blackwell.
- Zupnik, Y. J. (1994). A pragmatic analysis of the use of person deixis in political discourse. *Journal of Pragmatics*, 21(4), 339–383. DOI: [10.1016/0378-2166\(94\)90010-8](https://doi.org/10.1016/0378-2166(94)90010-8)

V. A témakörrel kapcsolatos saját publikációk

- Szabó, L. P. (2020). Én és a pártom: A politikai kommunikáció perszonalizációja a személyes névmások tükrében. In T. Váradi, Z. Ludányi, & T. E. Grácsi, (Eds.), *Doktoranduszok tanulmányai az alkalmazott nyelvészet köréből 2020. XIV. Alkalmazott Nyelvészeti Doktoranduszkonferencia* (pp. 106–115). Nyelvtudományi Intézet. DOI: [10.18135/Alknyelvdok.2020.14.8](https://doi.org/10.18135/Alknyelvdok.2020.14.8)
- Szabó, L. P. (2021). We the people? A perszonalizáció Nyelvészeti Vizsgálata AZ Amerikai Egyesült államok Politikai Kommunikációjában. *JEL-KÉP*, 2021(2), 93–102. DOI: [10.20520/jel-kep.2021.2.93](https://doi.org/10.20520/jel-kep.2021.2.93)